

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 26P/220/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3117207701
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Balalová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2017:3117207701.2

Uznesenie

Okresný súd Trenčín v právnej veci navrhovateľa - manžela T. R., štátneho občana Slovenskej republiky, trvale bytom T., T. XXX, právne zastúpeného URBÁNI & Partners s.r.o., Banská Bystrica, Skuteckého 17, IČO: XX XXX XXX a JUDr. Zuzanou Tomášovou, advokátkou so sídlom v Považskej Bystrici, Železničná 90/12 proti manželke B. R., štátnej občianke Slovenskej republiky, trvale bytom I. G., D. XXX/XX, právne zastúpenej JUDr. Tiborom Bickom, advokátom so sídlom v Považskej Bystrici, Dukelská 972/7-3 o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností na čas po rozvode k maloletému T. R., nar. XX.XX.XXXX v X. v O. takto

rozhodol:

I. Vyhlasuje sa, že Okresný súd Trenčín nemá právomoc konať vo veci návrhu na úpravu práv a povinností k maloletému T. R..

II. Konanie o návrhu na úpravu práv a povinností k maloletému T. R. sa zastavuje.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania v tejto časti konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ - manžel T. R. svojim návrhom zo dňa 03.04.2017 žiadal, aby súd rozviedol jeho manželstvo s manželkou B. R., ktoré uzavreli dňa XX.XX.XXXX a zároveň žiadal, aby súd rozhodol o úprave práv a povinností k ich maloletému dieťaťu T. R., narodenému XX.XX.XXXX.

2. Lustráciou v súdnom manažmente bolo zistené, že sa na tunajšom súde viedlo konanie pod sp. zn. 26P/73/2017, ktoré bolo zastavené, a to z dôvodu, že Okresný súd Trenčín nemá právomoc vo veci konať.

3. Ďalej bolo zistené, že na Okresnom súde Banská Bystrica sa pod sp. zn. 37P/124/2017 vedie tzv. „návratové konanie“, v ktorom sa matka domáha, aby maloleté dieťa bolo navrátené do cudziny - do O.. Uvedený návrh podala matka, nakoľko otec maloletého neoprávnene odviezol z O. na územie Slovenskej republiky. Uvedené konanie doposiaľ nie je skončené.

4. Z obsahu spisu a vyššie uvedených konaní vyplýva, že podľa vyjadrení navrhovateľa - otca maloletého, tento po tom, ako manželka - matka maloletého opustila spoločnú domácnosť a nemieni sa vrátiť žiť na Slovensko do miesta trvalého bydliska. Navrhovateľovi sa vyhráza políciou a tým, že syna už neuvidí, a to aj napriek tomu, že sa dohodli na ďalšom spoluzití v mieste trvalého bydliska. Rodičia spolu nežijú, v súčasnosti je maloletý T. v starostlivosti navrhovateľa, o čom bola manželka navrhovateľa informovaná. Ona aj po jej rozhodnutí o opustení otca prejavila vôľu, aby sa navrhovateľ o maloletého staral. Navrhovateľ tiež poukázal na to, že jeho manželka má inú známosť v O., kde chce naďalej žiť, a to aj s maloletým synom. Navrhovateľ doposiaľ nepredložil súhlas jeho manželky s vycestovaním maloletého T. z O. späť na Slovensko. Manželka navrhovateľa nesúhlasí s premiestnením maloletého T. z O. na Slovensko. Predtým ako rodina spoločne žili v O. v meste O., kde navrhovateľ pracoval ako

robotník vo firme L. W. s platom 1.300,-- Eur, ona bola na materskej dovolenke s maloletým, predtým pracovala ako pomocnica v hoteloch. Maloletý T. sa narodil XX.XX.XXXX v O. v X.. Odvtedy sa o neho ona riadne starala a zabezpečovala mu kompletnú opateru, a to až do doby, kedy ho navrhovateľ odviezol bez jej súhlasu na Slovensko. Poprela tvrdenie, že by sa s navrhovateľom dohodli na tom, že budú žiť na Slovensku. V O. poberá na maloletého 160,-- Eur BB bonus a tiež príspevok na bývanie vo výške 300,-- Eur. Je pravdou, že dňa 25.03.2017 v mieste bydliska v O. šla navštíviť kamarátku, čo sa navrhovateľovi maloletého nepáčilo. Keď sa vrátila z návštevy, nikto nebol doma, preto mu zatelefonovala, na čo jej oznámil, že sú aj s maloletým na Slovensku v T. a nemieni sa vrátiť späť do O.. Toho istého dňa túto skutočnosť oznámila v O. na polícii ako únos, pričom talianske orgány v tejto veci riadne konajú.

5. Jednou z podmienok konania, ktorú súd musí vždy skúmať, je i právomoc súdov Slovenskej republiky. Súdna právomoc je procesná podmienka a jej splnenie súd skúma z úradnej povinnosti v každom štádiu konania a na každom stupni, pričom jej nedostatok je neodstrániteľný, resp. je odstrániteľný len novou zákonnou úpravou, a preto záver o nedostatku právomoci zásadne vedie k zastaveniu konania. Pomer právomoci slovenských súdov k právomoci súdov iných štátov zásadne riešia medzinárodné zmluvy. Po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie je povinnosťou slovenských súdov aplikovať predpisy európskeho spoločenstva týkajúce sa právomoci súdov na prejednávane sporov.

6. Právomoc súdu sa posudzuje podľa okolností v každom okamihu konania.

7. Podľa § 2 odsek 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len "CMP") na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP"), ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 9 CSP ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

9. Podľa § 161 odsek 1, odsek 2 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky"). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

10. V danom konaní súd ide o konanie o úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu. Ide občianskoprávny vzťah s medzinárodným prvkom, ktorý sa týka členských štátov Európskej únie, kde má prednosť aplikácia únijskeho práva.

11. Podľa kapitoly I. článku 1 odsek 1 písmeno b) Nariadenia Rady Európskych spoločenstiev číslo 2201/2003 Úradného vestníka Európskej únie o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (ďalej len "Nariadenie" alebo Brusel II bis), sa toto nariadenie uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú na nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností.

12. Podľa kapitoly II oddielu 2 článku 8 bod 1 Nariadenia, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

13. Podľa kapitoly II oddielu 2 článku 10 písmeno a) Nariadenia, v prípade neoprávneného premiestnenia alebo zadržavania dieťaťa si súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred svojím neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, zachovávajú právomoc, až kým dieťa nenadobudne obvyklý pobyt v inom členskom štáte a: a) každá osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo sa zmieril s premiestnením alebo zadržaním alebo b) dieťa sa zdržiavalo v tomto členskom štáte najmenej jeden rok potom, ako sa osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo dozvedel, alebo mohol dozvedieť o mieste pobytu dieťaťa, dieťa sa usadilo v novom prostredí a je splnená najmenej jedna z ďalej v ustanovení citovaných podmienok.

14. Podľa kapitoly II oddielu 3 článku 20 odseku 1, 2 Nariadenia, v naliehavých prípadoch nebránia ustanovenia tohto nariadenia súdom členského štátu prijať predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, s ohľadom na osoby alebo majetok v tomto štáte, ktoré sú dostupné podľa práva tohto členského štátu, aj keby podľa tohto nariadenia mal právomoc rozhodovať vo veci samej súd iného

členského štátu. Platnosť opatrení uvedených v odseku 1 zanikne, len čo súd členského štátu, ktorý má právomoc podľa tohto nariadenia rozhodovať vo veci samej, prijal opatrenia, ktoré považoval za primerané.

15. Vo všeobecnosti treba zdôrazniť, že z medzinárodných dohovorov, ku ktorým pristúpila Slovenská republika (napr. Haagsky dohovor o medzinárodných únosoch detí z roku 1980 uverejnený v Zbierke zákonov pod číslom 119/2001 Zb. a pod.) alebo z Nariadení rady EÚ (napr. Nariadenie číslo 2201/2003 Úradného vestníka (Brusel II bis)) vyplývajú štátu medzinárodné záväzky, ktoré musí Slovenská republika dodržiavať so všetkými z toho vyplývajúcimi zodpovednosťami. Hlavným princípom týchto medzinárodných záväzkov je v prípade, že došlo k neoprávnenému premiestneniu detí niektorým z rodičov, rešpektovať jurisdikciu štátu obvyklého pobytu dieťaťa, odkiaľ bolo dieťa neoprávnené premiestnené a v prípade potreby zabezpečiť vrátenie detí do krajiny ich obvyklého pobytu, pretože len súd štátu obvyklého pobytu má právomoc konať vo veci rodičovských práv a povinností.

16. V danom prípade mal súd z obsahu spisu vyjadrení navrhovateľa, manželky navrhovateľa preukázané, že obaja rodičia s maloletým T. žili v spoločnej domácnosti od jeho narodenia až do dňa 25.03.2017, kedy navrhovateľ bez súhlasu jeho manželky odviezol maloletého z miesta jeho obvyklého pobytu v O. na Slovensko, pričom navrhovateľ tunajšiemu súdu žiadnym spôsobom doposiaľ nepreukázal súhlas jeho manželky s vycestovaním, respektíve premiestnením a zotrúvaním dieťaťa na území iného štátu a ani rozhodnutie príslušného súdu, ktoré by ho na to oprávňovalo a nahrádzalo súhlas jeho manželky s vycestovaním. Z uvedeného vyplýva, že maloletý T., ktorý sa narodil a žil so svojimi rodičmi v O., ktorá je krajinou jeho obvyklého pobytu, bol svojim otcom - navrhovateľom neoprávnené premiestnený do iného členského štátu. Na základe uvedeného má tunajší súd za to, že sú naplnené predpoklady použitia článku 10 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 pre určenie právomoci vo veciach rodičovských práv a povinností. Súd členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt pred jeho neoprávneným premiestnením (v tomto prípade O.), zostávajú príslušné k vydaniu rozhodnutia vo veci rodičovských práv a povinností aj po premiestnení dieťaťa. Právomoc možno priznať súdom nového členského štátu iba za použitia podmienok uvedených v ustanoveniach článku 10 písm. a) a b) Nariadenia. V danom prípade však uvedené podmienky nie sú splnené, nakoľko matka - manželka navrhovateľa žiada, aby sa dieťa vrátilo do O. (konanie OS Banská Bystrica - 37P/124/2017), s jeho premiestnením, respektíve zadržávaním sa nezmierila, pričom maloleté dieťa nebývalo po premiestnení na území Slovenskej republiky najmenej po dobu 1 roka po tom, čo sa matka maloletého - manželka navrhovateľa dozvedela o mieste jeho pobytu. Ako už bolo konštatované, krajinou obvyklého pobytu maloletého T. je O., preto právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k maloletým deťom majú príslušné súdy O..

17. Súd taktiež zameral svoju činnosť na skúmanie možnosti aplikácie článku 20 oddielu 3 kapitoly II Nariadenia Brusel IIa Bis., teda či sa jedná o naliehavý prípad v zmysle cit. čl.20, aby nedošlo k násilnému odobratiu detí a ich násilnému odlúčeniu od otca - navrhovateľa.

18. Matka - manželka navrhovateľa v konaní 26P/73/2017 k svojmu vyjadreniu predložila preklad svojej výpovede na polícii v O., z ktorej vyplýva, že sa domáha zabezpečenia návratu maloletého T. späť do Slovenska, z dôvodu, že otec - navrhovateľ ho odviezol na Slovensko bez jej súhlasu. Naviac iniciovala tzv. „návratové konanie“ na Okresnom súde Banská Bystrica.

19. Z rozsudku Súdneho dvora zo dňa 02.04.2009 číslo C-523/07 vyplýva, že už zo samotného znenia citovaného článku 20 odseku 1 Nariadenia vyplýva, že prijatie opatrení v oblasti rodičovských práv a povinností súdmi členského štátu, ktoré nemajú právomoc rozhodnúť vo veci samej, podlieha splneniu troch kumulatívnych podmienok, a sice: 1/ dané opatrenia musia byť naliehavé, 2/ musia byť prijaté vo vzťahu k osobám alebo k majetku nachádzajúcim sa v členskom štáte, kde sídli súd, na ktorom sa začalo konanie a 3/ musia mať dočasný charakter. Tieto opatrenia sa môžu použiť vo vzťahu k deťom, ktoré sice majú obvyklý pobyt v jednom členskom štáte, dočasne alebo príležitostne sa však zdržiavajú v inom členskom štáte a sú v situácii, ktorá môže závažným spôsobom poškodiť ich blaho, vrátane ich zdravia a vývoja, a ktorá preto odôvodňuje okamžité prijatie ochranných opatrení. Potrebu alebo naliehavosť konečných opatrení treba posúdiť vzhľadom na situáciu dieťaťa, na jej predpokladaný vývoj a na účinnosť prijatých predbežných alebo ochranných opatrení.

20. V danom prípade súd zistil, že na zistený skutkový stav nebolo možné aplikovať ani ustanovenie kapitoly II oddielu 3 článku 20 odseku 1 Nariadenia, keďže neboli kumulatívne splnené podmienky na použitie citovaného ustanovenia. Nejde o naliehavú situáciu, maloleté dieťa nie je ohrozené na zdraví alebo vývoji. Bolo preukázané, že matka - manželka navrhovateľa nevyvíja žiadne nezákonné kroky smerujúce k násilnému odobratiu dieťaťa a jeho následnému odlúčeniu od otca - navrhovateľa. Matka - manželka navrhovateľa v danej veci postupuje výlučne legálnou cestou v zmysle medzinárodných dohovorov a nariadení, ktorými je aj Slovenská republika viazaná (Haagsky dohovor o medzinárodných únosoch detí z roku 1980 a Nariadenie rady EÚ číslo 2201/2003 Úradného vestníka (Brusel II bis)). Obrátila sa na príslušné talianske orgány so žiadosťou o zabezpečenie návratu maloletého do štátu jeho obvyklého pobytu. Rozhodnutie o navrátení maloletého T. alebo jeho nenavrátaní do O. je možné len v kompetencii Okresného súdu Banská Bystrica § 124 odsek 1 písmeno b) Civilného mimosporového poriadku). Tiež nie je v danom prípade naplnená podmienka prijatia opatrenia vo vzťahu k osobám alebo majetku nachádzajúcim sa v členskom štáte. Nejedná sa teda o naliehavý prípad v zmysle ustanovenia článku 20 oddielu 3 Kapitoly II Nariadenia.

21. Nakoľko súdy Slovenskej republiky nemajú právomoc vo veci konať a nedostatok právomoci je prekážkou neodstrániteľnou, súd v konaní nemôže ďalej pokračovať, a preto konanie v zmysle § 161 odsek 1, 2 CSP zastavil. V danej veci nebolo možné prijať ani predbežné opatrenie v zmysle článku 20 oddielu 3 Kapitoly II Nariadenia, nakoľko bolo preukázané, že sa nejedná o naliehavý prípad v zmysle citovaného ustanovenia, čo je jedinou výnimkou pre možnosť rozhodnutia súdov, ktoré nemajú právomoc aj pri nedostatku ich právomoci. Preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti uznesenia.

22. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania v tejto časti konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje v troch vyhotoveniach.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 127 Civilného sporového poriadku, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 a 2 Civilného mimosporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden

rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.